Обабіч стежки, що вела до старого шкільного саду, дівчатка садили квіти, а хлопчики відрами носили воду і поливали прив'ялу розсаду.

Діти працювали дружно. Вони знали, що з цих маленьких кволих рослин виростуть пахучі головаті купчаки і ніжні, на довгих стеблах, чорнобривці. Тільки Степан вештався без роботи: то глузував з дівчат, то заважав хлопцям. Такі вибрики з ним часто бували, якщо хтось йому чим-небудь не вгодив. Бо ж любив верховодити у класі.

Сьогодні після уроків їм нагадали, що пора садити квіти. Всі погодилися прийти о сімнадцятій до школи. Лише Степан наробив галасу, що не має часу, що йому і хлопцям треба йти на стадіон тренуватися. Та футболісти промовчали, не підтримали свого ватажка. І Степан ось прийшов. Але яка з нього користь? Він то кувікав, як порося, то співав по-півнячи, то видумував різні прізвиська дівчатам і сам з того реготав.

Та на нього ніхто не звертав уваги, наче його й не було тут. Хлопця починало це осудливе мовчання ще дужче дратувати. Навіть Надійка, з якою сидів на одній парті, мовчала, тільки коли-не-коли недоброзичливо зиркала в його бік. "Підождіть, зараз заговорите!" – із злістю блиснули його карі очі. З силою натягнув рябого кашкета аж на лоба, заклав руки за спину і, посвистуючи, побрів у сад. Зупинився біля старої високої яблуні.

Всі школярі знали, що тут, у дуплі, щороку виводяться синиці. Тому й не замастили його цементним розчином, коли ранньою весною ремонтували сад. Чого тільки не робили учні, щоб пташки переселилися звідти: і синичники почіпляли на деревах, і шпаківні різних розмірів, і навіть дуплисті гілки поприв'язували. Та синиці кожної весни чистили гніздо в дуплі, вистеляли волоссям, мохом і пухом. Але найцікавіше було тоді, коли з глибини дерева доносився пташиний писк. Після уроків

десятки хлопчиків і дівчаток ставали поодаль від яблуні і спостерігали, як батьки носили гусениць своїм дітям.

Степан швидко розшнурував черевики і кішкою подерся на дерево. Зачувши небезпеку, з дупла випурхнула пташка, десь взялася ще одна – і стривожено зарепетували на весь сад. Хлопець якраз вчепився рукою за гілку біля дупла, як хтось схопив його за босу ногу і сіпнув униз. Коли оглянувся, то аж злякався: коло яблуні були чи не всі його однокласники, а за ногу тягла Надійка.

– Злазь! – гукнула дівчинка.

– Пусти ногу, бо впаду! – заволав не своїм голосом Степан. Діти стояли суворі і мовчали.

Лантухом звалився Степан на пухку землю, сів під яблунею, опустивши голову. Хтось кинув до ніг його черевики. Він навіть не глянув у той бік. Хотілося, щоб зараз кричали на нього, щоб хлопці набили, тільки щоб не мовчали. Осудлива мовчанка товаришів лякала більше, ніж грізний окрик батька.

Степан зажмурив очі. Чув, як заворушилися учні, як віддалялися їх кроки. Стало моторошно. Щось зчавило в грудях, важкий клубок підкотився до горла. Нарешті наважився глипнути у той бік, куди попрямували школярі.

Довго взувався, заправляв у штани сорочку. Хотів, щоб хлопці покликали до гурту. Може, і він носив би воду чи садив оті квіточки.

Степан задумався. Йому раптом захотілося зробити щось таке, щоб здивувати однокласників. Та чим? Польотом на Місяць? Але ж там вже декілька разів бували люди. Винайти якусь речовину, щоб за годину виростали оті купчаки і чорнобривчики? Але для цього треба багато вчитися. І чи можна зараз чимось когось здивувати? Може, якби враз у

нього виросли крила, і він, як ота синичка, запурхав над садом, то привернув би на декілька хвилин увагу до своєї персони тих всезнайок.

Хлопець повільно підвівся і поплентався вглиб саду. Перескочив через рів, вийшов на стежку, що тяглася вздовж саду до вулиці і, насвистуючи якусь сумну мелодію, попрямував додому.

– Де ти бродиш, хлопче? — запитала мати, садячи щось у землю.

– У школі був.

– Що ви там робили?

– Квіти садили.

– Які ж?

– Купчаки і чорнобривці.

– А настурцію маєте?

– Нема.

– Чого ж ти не скажеш? У мене стільки насіння, що ним можна весь город засіяти. Подивися у решето.

– Пізно вже. Скрізь купчаки і чорнобривці.

– Пусте говориш, сину. Настурцію посадіть коло самісінької стежки. Аби корінь був у землі.

– Купчаки її заглушать.

– Ні, сину, настурція ляже собі на стежку і цвістиме до осені. Хіба забув, як торік у нас цвіла?

– Правда, було дуже гарно.

Степан присів коло матері. Уважно дивився, як вона загортає насіння.

– То це ви настурцію?

– Атож. Бачиш, при самій стежці. Тільки її не можна густо садити. І не дуже глибоко.

– Мамо?

– Що?

– Може, я трохи візьму насіння?

– Бери, бери. Але ж смеркається.

– Там ще є наші.

– Тільки не барися.

– Добре.

Степан нагорнув у кашкет насіння і стрімголов помчав до школи.

Ото зрадіють дівчата, як побачать, скільки насіння приніс. Та ще й настурції! Хлопці заздрити будуть. Ну і хай! Щоб не задавалися.

З тими думками Степан влетів у садок і ще здалеку побачив, що вже нікого нема. Хотів жбурнути насіння у кущі, але передумав. Вирішив сам садити настурцію, як мати показувала. "От здивуються, як виросте і зацвіте. Садили купчаки і чорнобривці, а цвіте настурція", – усміхнувся хлопець і взявся до роботи.

Він раз у раз тріскою, яку підняв у саду, шпортав ямки, клав туди по дві-три насінини і ретельно загортав землею.

Степан й незчувся, як поруч стала Надійка і радісно:

– Допомогти?

– Я сам.

Але дівчинка відійшла трохи від хлопця і припала до землі. Через кілька хвилин зграйкою налетіли хлопчики і дівчатка і в одну мить розібрали насіння. Степан витріпав кашкет об коліно і голосно засміявся.